Entre els nombrosos encants del gladiador Aureli.

Carles Reig.

Entre els nombrosos encants del gladiador Aureli hi havia aquell on abans de sortir a escena a practicar molt artísticament el seu amè esport, passava per la latrina, i de les tres latrines que hi havien rere i davall els esglaons del públic, no entrava pas a la que li corresponia, és a dir, la dels artistes, ni tampoc a la que hi deia, «per a sorges, bòfies i

d'altres rèptils i insectes». Entrava a la tercera, la dels màrtirs. El divertia conèixer com anaven de cagats. Si n'anaven gaire, o si anaven restrets, o diarreics, o què. Allò ni donava també una idea de l'estat anímic de les imminents, predeterminades, víctimes.

Víctimes així mateix del devot instint (irrevocable engranatge d'un típic macabre vesper que, en situacions extremes com aquella, es ficava a rutllar tot solet), tots aquells xolls i molls ninotets anònims qui hi cagaven es feien, animant-se ells amb ells, colpits per esperançats pressentiments, l'exorbitant il·lusió que quelcom de miraculós s'esdevindria a l'atmosfera que ajornava l'espectacle o l'obliterava per sempre pus. I així llur crèdula fantasia, espremuda com llimona, amollava inversemblants episodis inèdits, inavesats.

Per exemple, no ho sé... Que els llamps m'estalonarien, literalment. Que em voldrien atènyer i em llepaven com qui diu els talons. Llurs espurnes me'ls cremaven, tan a prop no espetegaven, i em retia, escaguissadet, a la voluntat d'en Jou del Cel.

El tast rodó de la pura emoció sovint engendra al magí flors clandestines. Als nusos inextricables de l'horitzó uterí de l'ànima on rauen, latents, els rudimentaris ostatges qui seran alliberats ja si fa no fa tot formats a la vida, o esdevinguts afolls, s'hi desfan llavors estranyes filagarses que descabdellades figuren figures de vigoria i beutat sorprenents, o de lletjor i de decrepitud irreversibles. Tot hi és possible a la ment desesperadament assetjada.

Es diuen uns quants, acostumats a veure visions llunyanes, «*Passem, encadenats, el trepanat escamot de miners (són pobrissons molt més desgraciats que no nosaltres) qui*

frega el terra de la galeria. La fosca galeria que mena a la subterrània esplanada on, congriats els intranquils, mes autèntics, terraqüis qui som, hi serem tots per robots fredament afusellats. Creguéssim nogensmenys, més que no mai i amb fe immarcescible, que una irreparable pana (una terrible aberració tècnica) a la central directriu que ordena els robots i tota llur complicada maquinària, aturarà tot procediment, i sortirem riallers com ocells alliberats, a un aire esdevingut miraculosament, en acabat de tants de criminals enverinaments seculars per culpa de les brutes màquines incessants, impol·lut!»

Érem al cristal·lí autumne nu i, sobri com un crustaci, aquell matí tan límpid el reciari Aureli havia plàcidament pescat a l'arrossegada (és clar!) entre les sedes vellutades de les aigües turbulentes de l'enigmàtic estany que estranyament semblava tothora pensiu, i solcat i remenat a l'improvís per titànics calfreds, com ara sacsat en les seves dures i astoradores cogitacions per bruscs muscleigs (arronsades d'espatlles), com si fos, en les seves més pregones fondàries, habitat per qualque filosòfic drac més o menys monstruós.

Que interessant fora, i quina novetat única per al fervent i efervescent públic molt mereixedor, si enllà dels avesats, habituals, i sovint fats i massa adotzenats, massa vists, màrtirs, i lleons, i rinoceronts i elefants, ah, i hipopòtams, el premiàvem amb les sorprenents sumptuàries indulgències d'una encara més ferotge lluita amb l'esfereïdoríssim drac de les tèrboles, llefiscoses, fondàries!

Les traces de les antigues, gairebé fossilitzades, nafres a les carcasses dels fracassats, emmagatzemades curosament a museus ulteriors, perduts en els temps incerts d'un futur improbable, qui sap com farien rodar el cap als possibles especialistes d'esclarir les vides pretèrites? Es trobarien amb

una bèstia ignota de totes totes, un dinosaure enlloc encara no catalogat, o àdhuc un tità dels temps més primitius, quan el món, ara solaçat, i tan honest i harmònic, i ben organitzat, era caòtic i bataller, destraler i sapastre, a tesa i absolutament atroç. Desastrós, enfonsat en l'hostilitat més inhospitalària, pertot arreu tenyit de les colors horroroses de l'escorxador ple de gom a gom i estès de pol a pol, i l'arbitrari, fortuït, carnatge entre fràgils, crepusculars, contrades mal barrejades, només escalabornades en el neguit d'ésser quelcom un bri diferent. Bajanades indeturables regint la cosa pública. Malament, malament... De pensar-hi cou i pruu, i dol i fereix. D'on venim i on no anem a parar, en Jou del Cel ens en deslliuri, vós! Sort de viure quan i on vivim! Un goig suprem, sublim, del quan n'hauríem d'estar immensament agraïts!

I ara, una memòria alhora antiga i futura t'assetge l'enteniment. Nit intranquil·la. Amb l'abrupte arrogant prestidigitador qui se't metamorfosa en vívid bòvid, el qual, clarivident, havent xarrupat ara mateix la llet immaculada d'un dimoni amb combustible abdomen, et ven, i tu en un impuls imprudent l'hi compraves sencer, un sòrdid execrable conte, molt ben contat, amb fantàstica convicció, i amb un eixam de promíscues minúcies, i sortiu ensems de cacera d'impressions i un ventall sensacional d'esdeveniments se us teixeixen davant i part de dins, fins que tot es trenca. Indignació, rancúnia, frustració, i uns quants de verdancs i de nafres a l'esperit castrat. Car, inenarrablement desarrelats, què hi fotíem en aquell ignot nou planeta? Eixut, xorc, metzinós? Afòtic, asfixiant? Era el planeta dels inacabables malsons absurds. Si allò era el paradís que ens havien promès, ja se'l podien tornar a confitar al cul d'on no se l'havien mai d'haver tret!

Planeta totalment arruïnat, un remot parrupeig vingut

d'enlloc l'envolta ominosament. I llavors veig l'ombra de quòndam en Pere Llong, òlim mon molt gran amic, un atleta singular, altament significat. Fou ell qui, d'entre tots els gladiadors qui coneguí rebé la més alta condecoració, la medalla ECS (medalla a *l'Equanimitat i el Coratge Situacionals*, que premiava la sang freda i l'ardidesa quan l'avinentesa era gairebé letal de necessitat, i tanmateix reeixies a sobreviure sencer).

En Pere Llong, de nom de guerra *Licantrop*, sortia a escena amb la disfressa de l'home-llop, armat només amb un musell de fèrria ferramenta, i urpes, també fèrries i lluents, esmolades com garfis, i s'enfrontava tot sol a una afamegada gossada de vuitanta-una unitats. No en jaquia un de viu, i ell romania il·lès.

Tant se val, ara. La qüestió que aleshores comprenia que visitava l'Orc, ço és, el Rot, el Reialme de les Ombres Traspassades, on els Herois érem els únics amb amb dret de romandre-hi, és a dir, de sobreviure-hi aprés la mort. Un indret tanmateix no gaire galdós.

No esperava trobar-m'hi ningú més. Això dels herois, no pas que abundi enlloc.

I aleshores romanc de pedra, car em saluda (si em veu, és que soc també mort d'una mort sobtada durant un altre tètric malson de molt sinistra nit?) un antic enemic, el qual occia amb tota honestedat, sense esquitllar-me'n gens ni mica de cap de les regles i lleis de la batalla, on ambdós gaudíem bo i dirimint les diferències, i les raons, tot enraonadament, davant d'un públic immens i cascú del dos amb les (pròpiament comprovades pels jutges) armes (les seves i les del seu cavall, car n'anava muntant, i jo a peu, només amb el meu trident i la xarxa i prou) de reglament.

I ara que n'Aureli era dempeus, i hom, encara no prou eixorivit, es creuria a qualque jungla on el sobtat vol ras dels felins et rodava pels encontorns, i les empremta al terra humit feien feredat, i de les gàbies i els artificials oasis els ressons dels udols, i les empentes furioses a les brèndoles tremolenques de les gàbies, acunçades en rengs paral·lels, et lliuraven aguts mastegots psíquics, i les penetrants, massa fètidament aromàtiques, agrors i pudors de les bèsties ferotges, i les dels presoners i condemnats, et duien els pensaments a la feina propera, i llavors, gairebé d'esme, triaves la cuirassa per a l'entrenament, on et barallaries de mentides amb el teu cosí, individu qui aleshores se't pretén deshonest, com certs contrincants de dues, o quatre potes, o més – com ara les gegantesques serps qui, imprevisiblement i d'improvís, entortolligadament caminen amb les costelles, i amb llurs ulls fascinadors que rellueixen com les ulleres de mon cosí mateix, el jutge molt sever, et jaqueixen empedreït i perillosament exposat a llurs ullals perforats qui t'injecten verins – i així mateix és com ho fa mon cosí, amb traïdorenques ulleres que t'enlluernen, als sedecs migdies, on la xafogor assoleix sovint terminis inoïts, a embranzides de sotamà et llisca ran mateix del cos i se t'adreça a burxades als llocs més vulnerables, com ara fal·lus i collons, o al davall del ventre sencer, o te'l trobes serpentí part darrere, i tu amb la ronyonada descoberta, d'on, no fotéssim tu, més val que tota part del cos duguis tant a recer com sàpigues, aixoplugada rere cap material metàl·lic, lleuger mes prou impermeable a les primeres punyalades; o se't convertia, mon adversari d'entrenament, en cocodril d'infame aiguamoll, amb maixelles que et caldrien politges per a desaferrar-les si mai t'enxampaven un braç o una cama, i et copava l'espai, i t'havies d'enginyar, rabent, com apollegar-li o enfitorar-li la cua, per a si més no haver-lo prou estacat a lloc, més o menys inamovible, car és bèstia

amb uns reflexos i d’altres coneixences d’aerodinàmica i d’estratègia que fora de bajà d’ignorar-les, com si fos animal qui prenguessis com a pec, com a no gaire intel·ligent, amb un full en blanc per cervell, i l’idiota llavors fores tu, esdevingut destrossat cadàver en un tres i no res.

Som al moment on l’Aureli sent, en plena contesa, el soroll fracturat del monòleg que es porta l’adversari, un adversari aparentment exasperat per estrans desigs. No el reconeix, deu ésser un atleta d’una altra escola (potser de cap vila africana?).

Tot d’una, estupor damunt la polseguera i la fullaraca de les arenes.

Com si l’estadi fos buit, els fèrvids espectadors absents, les arenes esdevingudes com ara el llunyà silent oceà formatgenc de la probàtica, amb dits àvids com circells, els gladiadors enfrontats s’abraçaven, haptotròpics, i, remota i ignorada, romania la remor del públic qui els escridassa, i els blasmava fort, amb pler de vituperis greus, i els acusava àdhuc d’escabrosa exhibició homosexual, de llorda estreta entre vils marietes.

L’Aureli creia que… es demanava si… l’assaltava la impressió que… lluitava contra (o s’amava amb) una Ombra – belleu doncs no havia encara eixit (*pots eixir-ne mai?*) de l’Orc! Era l’africà mateix qui l’havia mort? Li demanava perdó?

Què es deien, doncs, el desconegut amant i ell? Pararíem l’orella, si ens fos factible penetrar a l’enteniment de dues ombres alhora, tret que no en som pas incapaços. No en rostàvem ni l’escorça. Amb els petits indicis que en copsàvem, ho hauríem d’endevinar, d’entrelligar. I no crec

par que en trauríem gran cosa.

De fet, ni cal. Car fou aleshores on, de bursada, l'africà no el tolí. Li tolia el braç dret d'arrel. L'Aureli es dessagnava ràpidament. Insultat durament, s'arrossegava penosament fins rere els espessos murs del teatre. Allí esdevenia la riota dels màrtirs imminents, qui rere llurs fètides gàbies, se li'n fotien brutalment, com si ja es creguessin a llur absurd cel, perdut pel firmament més sinistre ni obscur, i nogensmenys el guipessin a baix de tot, a llur horrorós infern, on l'Aureli se'ls cremava eternament per a llur molt carrinclona distracció de miserables datspelcul.

Li salvà la vida atapeir el monyó esbojarrat en un cossi amb sorra i cendra a propòsit per a casos com aquell. Allò ficava una mena de tap a l'aixeta, com qui diu, i n'alentia el devessall fins que el cirurgià no feu cap i amb ferros roents no l'hi cauteritzà. El mal que li foté la cosa el feu perdre el coneixement. Els fàmuls del circ ja l'anaven a embotir a la tartana-tombarell del morts i tot. Se l'enduien, apilat entre cossos de bèsties i homes, i el sentiren gemegar compassadament, com ara si enraonés. I l'en tragueren no fos cas, i el jaquiren jagut a un racó; car, evidentment, de mort no n'era encara.

Tanmateix, ell es tornava a veure a l'orc, amb el seu vell company, l'antic instructor en Pere Llong, l'home qui li feu de pare, filosofant de qüestions serioses com feien quan eren vius.

Ara bé, quan, en acabat d'hores de febre, el manxell Aureli badà els ulls de bell nou, l'africà encara hi era, al seu costat. Havia vingut a veure'l tantost li fou possible. Es tragué els llorers del front i els el posà al d'ell. L'Aureli l'en sabé grat. Li somrigué feblement.

L'africà se l'endugué a coll a ca sa mare, on romangué dies i dies, refent-se. Fins que una nit la indignada mare de l'africà l'en tragué, amb tots els seus llibres i escrits. Es planyia (la mare) que endrapava pitjor que no un home sencer (!), que només estudiava, egregi, i no ajudava gens, és a dir, en re, els ingenus coetanis qui convivien a la rància barraca. Volia la mare del compassiu africà, el qual morí màrtir, per culpa segurament d'ésser tan bon home, que l'Aureli d'un sol braç, i no cal dir d'una sola boca, però totalment inútil, tornés amb la seva família.

Tret que és clar que ni sabia d'on venia. Pertanyia d'infantó a un altra de les anònimes onades de tèrbola ingent multitud dutes pels legionaris de campanyes llunyanes, com a trofeus a bescanviar.

Fou venut de menut d'esclau, i un altre dels esclaus de la casa, en Pere Llong, el qual més tard es sabé rembre tot sol, pagant-se el propi rescat, amb el producte del seu saber i les seves victòries a les arenes, l'adoptà, car se n'ensumava les qualitats atlètiques, i veia que l'Aureli fora, amb prou cura, un dels campions venidors.

En el condol a l'acomiadament de la seves ànimes antigues, (en Pere abans, i ara l'africà), l'Aureli s'hi capficava lleugerament. Cap d'ells no tornaria a l'indret pairal, memòria esborradissa.

I aleshores resolia... i al capdavall, què...? Que vingués d'un lloc o altre, què hi feia...?

Pertot arreu és prou bo; pertot arreu si fa no fa; pertot arreu hi fresen els peixos, i els papallons hi liben, i quan hi fa fred ens quallem els collons, i quan hi fa calor ens esbufeguem.

Quan som pobres, patim fam, i quan som rics, durant una estona efímera, d'un pet en fem mil esquerdes, i llavors el cor ens peta encara més fort...

Pertot arreu, nois, truquen als arbres els picots perquè els obrin la porteta els follets mig sords del bosc qui hi fan estada, perquè vol (el manifasser picot) assabentar-los de les magnífiques increïbles noves que es van escaient pel món, noves novelles que els contaven els grinyolaires penells de les cases bones quan s'hi posaven un instant, mentre passaven pels teulats, bo i volant.

Els picots som molt xafarders, saps? I amb desig de xerrera, rai!

Així que...

S'instal·là a una cantonada lliure, no pas gaire lluny del coliseu, i s'hi feu epistològraf, escriptor i lector de missives per encàrrec. Amb allò es pagava a dispesa teca i llit.

Hi havia noiets qui el voltaven, interessats, deixebles potencials, i als millor clenxinats els ensenyava de lletra. Qui sap si cap mare, o tieta, o germana gran (exhilarants beutats o dones qualsevol, tant se val), no el llogava de tutor per a llur prometedor caganiu i tot, i el convidava (convidava el seriós pedagog) de trast en trast a cap bon tec. Potser agafaria amb el temps fama i renom, i figuraria en societat, esdevenint-hi prou pròsper i tot.

Alhora els en contava de bones. Els deia després... Tot això i millor us ho llegiu tot sols, si n'aprenÍeu, de llegir.

Hi veureu, per exemple, extraordinaris esdeveniments que us duran l'ànima a excessos d'emoció, hi guipareu de prop

viatjar, i llavors molt perillosament atansar-se-vos de nits, per viaranys tètrics, el malson. El malson personificat, l'home del sac estripat, i el nas i el crani esquerdats, sempre acompanyat, ell, pels seus nou grotescs acòlits, dimoniets bestials, molt esversats en les tècniques de tortura, i avesats a percudir-vos traïdorencament i furtiva, on més mal no fa, com maliciosos desertors indignes, i això quan com angelets no clapeu, ai pobrissons, més pregonament!

Ui quina por!

Meravelloses historietes per a recordar quan sou al llit, o, si encara s'hi veu, podeu llegir vosaltres mateixos, car no us recoman pas que, sense que ningú no ho sàpiga, ho féssiu sota els llençols, parant molt de compte, amb una espelmeta encesa que us heu procurada d'estranquis.

Estranyes coincidències, veus? Hi ha contes amb focs somorts, i amb fogueres que fulguren a falguerars i fonolledes, i tot ho sotmeten a confusió, i les flames, intricades com teranyines teixides per aranyes folles, s'immisceixen pertot, pertot s'esmunyen, i cal córrer, córrer-hi davant, abans no t'enxampin, i tothom corr i fuig... Correm les lloques, i fugen amb el fibló trempat les abelles, i fugen les llebres, i fugen les guilles, i fugen les exuberants orquídies, i els humils balsàmics pixallits... I les exòtiques princeses encantades fugen, i fugen les exquisides matrones sorpreses, sense sotalligalls, amb el cul enlaire... em sembla que el foc les sorprenia mentre eren a l'excusat... I llavors àdhuc cal llavors que tothom ens hi llencem, al fresc estany, a fer-hi el mort, gairebé del tot submergits, només amb les tarotes enlaire, de periscopi, per a ensarronar així les despagades flames, perquè vegin que no ens cremaran pas, que l'aigua no crema si no l'enverinava abans aquell producte immensament fastigós, el petroli.

Els llibres, fills meus, van plens de bones aventures.

Si sabeu de llegir com cal, viureu en molt més excitants i encaterinadors episodis i anècdotes, com ara les anècdotes amb els ànecs. Els sabeu? On els ànecs es demanen d'on venien, i el pastor savi, qui es banyava al mateix estany on el ramat bevia, els digué, tots venim d'enlloc, i en acabat d'un passeig, més o menys episòdic, pel món, tan distret si te'l mires amb prou calma, ens en tornem.

Cap on? Cap on? deien els ànecs, fins els tirons i tot.

I el pastor diu, feia, On, diu? On vols que tornin! Enlloc, home, enlloc!

I el tiró més xicarró i espatotxí, ho endevina, va dir, Voleu dir, pastor, l'indret d'on no veníem d'ençà del començament del distret passeig, oi?

I feu el pastor, Exacte!

I espera't, això rai, això no és re... Hi llegireu, potser, si el trobeu, el llibre adient, potser la divertida historieta del licantrop, qui era un home tocat del bolet qui es pensava llop, i anava pel bosc i atacava noietes i se les cruspia de viu en viu, i un minyó, fill d'un caçador, es vestí de noieta, oi que fa riure? I s'armà part dessota la capa i la caperulla vermelles, i se n'anà al bosc, cantant i bellugant el culet, com una noieta, i el licantrop, qui era el flagell, la terror, del vilatge, l'ataüllà i es gratà el ventre dient, Quina sentor de carn gerda que sent; la fam se'm despertava exageradament; em cruspiré la noieta amb quatre mossos i au!

I el minyó atacat es pretengué noieta i es posà a sanglotar i a

demanar pietat, i el llop ja es veia tip i fit, i àdhuc enfitat, car li semblava, la noieta, d'un cert gruix i doncs d'una certa vàlua nutritiva, amb ple de múscul ben tendre, i obrí la bocassa de quatre pams i mig, amb un joc de queixals doble o triple, i es trobà que, en lloc de carn tendra, mossegava desesperadament ferro, el ferro mortalment punxegut del punyal del caçador de la caperulleta vermella.

Oi que és una bona historieta? De fet, el licantrop no morí mossegant ferro; solament, sense ferramenta, fou desarmat, i no tenint res amb què defensar-se, el minyó se l'endugué lligat al poble, on el jutge amb cara de tres déus en decretà la mort, i fou creuclavat a la cruïlla que menava al vilatge, i hom encengué una foguera als peus del creuclavat, i morí ensems cremat i creuclavat, per maleït criminal... I tota la gentalla d'allò més contents i xirois, i el marrec de la caperulla vermelleta, heroic d'allò pus. La gent d'ara, després de moltes de centúries i de generacions, encara crec que l'honora ara. I per qui saps quants de milers anys més, vós! Així que ja ho sabeu, els llibres rai. Paràboles, i faules, i exemples, a seguir a la baldor, ja et dic!

I així anar fent...

Arriba un jorn, i l'escriptor Aureli encara fa feina a la mateixa cantonada...

Esdevingut pedagog epistolar, expert en l'expressió epistolar de delicades frisances, dignes, tot i que signades per altri, precisament per un analfabet, qui, si les coses li van més tard mal dades, t'ho agraeix bescantant-te de valent. Ja ho diu la dita, marrecs... Fes de bo a en Bertran, t'ho pagarà cagant. Tot favor que fas, sovint és pres, pel despitat, desagraït, afavorit, com a imperdonable insult. Vigilareu!

Mentrestant, hordes venien de tant en tant a la plaça del coliseu, qui havent sentit els udols del mussol de Minerva que anunciaven la terror tota a tocar de mà, enervats s'anarquitzaven, i ho fotien tot a rodar, tot allò que et fa valdre, la teva tauleta, i els teus fulls, i llapis i plomes, i l'atramentari i les tintes, i les ceres i els segells, saltaven pels aires malsans del moment, i, damunt, havies de fugir esperitat, i les de més de les epístoles mig escrites o llegides, perdudes per sempre pus, i de qui la culpa, minyons? De l'estat de la qüestió. No diré més. No em feu cas.

Què anava dient? Ho duc apuntat i tot a rajaploma... Quan sapigueu de lletra, recordeu-vos-en de portar sempre paperets a les butxaques i puntes de llapis, i aneu escrivint-hi les idees tal com ragen, car les idees són vel·leïtoses, fungibles, volàtils, fugaces, d'allò pus.

«Dignes d'en Cigronet», això. Les meves fines epístoles.

No em pretendré pas (*què més voldria, nois, ha-hà!*) que soc un altre Cigronet, aquell cèlebre clàssic, al qual li cresqué, diuen, un gra com un cigró a la punta del nas, qui els analfabets precisament, si els ho dius, confonen amb aquella altra figura de les nostre lletres, aquella qui un matí plujós era al camp, i s'aixoplugava sota la panxa, on no hi nevava ni plovia, d'un bou qui hi paixia. L'immens gramàtic en Publi Consenci Patufet. Ja ho sabia que ho sabíeu!

Seixanta anys fent la mateixa feina per a un ben magre resultat, es diu. Dels divuit qui perdia el braç als setanta-vuit d'avui, i ja ho veus tu, encara viu. Qui ho hauria dit? Un gladiador qui ateny aqueixa edat impensable! No se n'han vists pas gaires enlloc.

I tot per què? Home, cert d'altra banda que puc comptar

amb quatre o cinc generacions d'escriptors qui començaven amb mi. Ja és quelcom. Alguns dels minyons esdevinguts molt més significats que jo mai no hauria pogut. Ver així mateix que unes poquetes de mes contalles, foren en acabat molt més correctament redactades per alguns de mos epígons, amb les quals recolliren al capdavall una certa anomenada que potser, qui sap, els assegurarà tard o d'hora un lloc discret al cànon.

Qui no s'acontenta és perquè no ho vol.

Vosaltres no us en recordeu, minyons, sou massa joves, mes, quan encara érem simis peluts, i ens rabejàvem dalt les branques, fascinats amb les danses acrobàtiques dels manaquins, qui eren, i segurament encara són, uns preciosos ocellets acolorits, qui, bo i xiulant i saltant a ritmes adventicis de jazz molt mogut, es diverteixen, sobretot per a impressionar les femelles, i tindre ocasió així d'apariar-s'hi, per a guanyar-se una descendència, car per què altre fórem al món, sinó per a mantenir viva l'espècie?

Sabeu la dita que l'àliga amb cada vol perd una ploma? I la més casolana, que amb cada bugada perds un llençol? Doncs els manaquins es veu que amb cada ball, una sabata. Ah, i això em recorda la contarella de la Ventafocs, qui era una joquei, una muntadora o geneta de panteres, en les corregudes al voltant del circ eventual, improvisat, a cap clariana on es congriaven els simis peluts.

La Ventafocs corria amb tanta de fúria que la seva muntura escantellava les fites a cada corba del trajecte; n'acabava pobra bèstia en article de mort. Molta de fressa i poca d'endreça, car no pas que es guanyés gran cosa amb tant de traginar, la pobra. De feina normal era lletera, crec, i portava el seu càntir gairebé ple a la plaça, i passant sota les alzines i

badant i guaitant els núvols, i entre els núvols els coloms i les caderneres, i els corbs i els voltors, i entre les murtres i els roures els grills, i els cadells i els paons, li agafà una angúnia, em sembla que anava prenys, i marejada jaquí caure el càntir i els ous, i ja no li calia anar a vendre'ls al magatzem, i sense més cerimònia se'n tornà ganyolant a la seva cambra a assaborir-hi les delícies del son. Quan es deixondeix a l'oreig dolç de la nit d'estiu, surt fora el mas i s'asseu al pedrís prop la porta. Què hi pensa, direu? Com trametre i difondre suaument al seu marit pastor la bona nova de la benaurança propvinent que el seu ventre produeix, i al soterrani del qual, de retruc, es veu que hi fa niu... Qui? *Oh, dissort més feixuga i malaurada!* Car hi sent que hi puja un esclat terrible de renecs que repten l'autoritat de l'eixam sencer de déus del panteó! S'ennuega la Ventafocs bo i assajant de cridar encara més fort que no ells, els dimonis qui a qui sap, arraïmats a quants de llivells ni de lleixes de l'armari del seu ventre, com dic, no s'hi conxorxen, eixorbats d'odi contra els déus! Prega perquè en Jou, enmig de la nit serena, no li envïi al ventre maleït un llamp que li ho resolgui tot! Tants de desastres seguits, pobra noia, ja n'hi ha prou, recordills! Era una noieta castigada (*perquè sí!*) per tots els immisericordes anàrquics injustos fementits dèspotes de l'olimp. No te'n pots mai fiar. Això és allò que ella anava pensant, quan...

Ja ho veieu que és un conte de por, com el de la Marieta (no pas la de l'ull viu, l'altra) qui pujava l'escaleta, que crec que hauríeu de saber, i si no el sabeu, demà us el contaré, que avui es fa tard i tinc feina. Ara cap a caseta a fer-hi bondat.

Doncs bé, quan de matí, vers les onze, el pastor tornà al mas per a tancar les ovelles a llur ubla, es trobà la lletera part de terra davant de casa, plena de mosques i en un toll de sang, amb les restes disperses d'un afoll monstruós entre cames.

Violent embrió qui li tocava amb ungles de ferro el xilòfon de l'espinada. Quina tortura devia haver patida, pobra dona!

La dona, doncs, qui ell s'havia pensat que era baciva i de mamelles semes, i ara, pitjor, car no sols era el cas que era feda tosa i ampla, és a dir, que li anava amb el ventre engruixit, com quan un intrús te l'ocupa i oprimeix, amb el perill que porten els ventres prenyats entre les dones virago, ans, és clar, era morta. I no pas de causa natural o artificial, d'afoll malparit i recanell, incrustat per qualque malèfic esperit qui passava de llarg. Certament que a la pobra se li havia acabat de ventar focs i de fer-hi el dinar, i de decorar la sala amb vasets amb muguet i miosotis, i de donar pa amb segó banyat a les tites, i de fer d'esversada orriaire i munyir-hi l'òrria a l'orri, i d'anar llavors a vendre la llet i els ous al mercat.

Que sigui allò que els déus vulguin, va dir el pastor, que ara darrerement s'havia reconciliat amb l'univers.

Ja no era teòfob com la seva dona, ni creia que tot al món era una megamerda. Al contrari, en els seves llongues caminades pels camps oberts, pels paisatges només tocats per la natura, se n'adonava que és de salvatges sense seny de civilitzar re. Com allò de tindre jardins i horts, i galliners i ramats, i toldre boscs i remenar la terra. Que tot jaquit a les mans dels déus és no solament més bonic, és molt més feraç. Cada bèstia se'n nodreix. Per què no pas el simi pelut? O és pensa, carallot, que és millor que no tots els altres i que ell, a sobre, no es morirà mai?

La dona la sebollí no gaire lluny del mas, sense l'afoll, el qual llençà perquè se'l mengessin els porcs. I en acabat patia, no fos cas que els porcs emmalaltissin menjant teca tacada. I damunt la fossa on sebollí la pobra noia hi col·locà una

pedra plana, si fa no fa en forma de llosa, i encara la reforçà amb enormes rocs a tot el voltant de la llosa, que no pogué inscriure perquè no sabia de lletra, pobre home, i en tot cas no volia que gossos ni rats, ni llops ni ossos, ni els antropòfags genocides, els bàrbars de ponent, brètols rapaços i assassins arxiconeguts, vinguessin en cap ràtzia nocturna a desenterrar el cadàver ensumat, i a cruspir-se'l llavors allí mateix.

A despit de la seva teoria nova sobre no voler pas corregir la natura gens, hi plantà, a tocar d'on sebollia la lletera frustrada, un genuí plançó d'arbre prehistòric, del qual no se'n recordava ni del nom (i jo tampoc). Un nom antediluvià, dels temps dels dinosaures, els quals no pas que llauressin ni monegessin amb robar la soferta terra, ni ensinistressin animals molt més llests i filosòfics que no pas ells perquè fossin llurs esclaus, *quines bestieses de fer si ho haguessin fet!*

Els dinosaures visquérem, totalment lliures de pensa i d'acció, un fotimer més de mil·lennis que no els quatre mesquins fotuts dies que els simis peluts i llurs descendents no viuran, enverinats ells mateixos amb llurs invents suïcides.

El bucòlic pastor de tarannà magnànim, dit i fet, alliberà els ramats, els residents a solls i galliners, a orris, a cledes, i amb idees clares, totes seves, dutes a les darreres veritats del que havia comprès, deduïdes de l'experiència, les aplicà tal qual, sense impertinències ni carrincloneria, ni petulàncies ni advertiments generals. Ho feu, i au.

I visqué d'allò que la mà ubèrrima dels déus no feia créixer per on s'estava, no pas, com cap altre presumit pixaví, impartint docència als mal informats, als esclaus mentals,

en col·loquis irrisoris, en lliçons que feien feredat de l'idiotes que havien d'ésser per a convèncer cranis tancats hermèticament.

Segrest a lloc de l'home quiet. L'home quiet, estàtic, qui no es mou mai, qui no mou mai la pensa, no sap ni que el seu cervell ha estat segrestat per les idees d'altri; és un esclau mental. Fosc absolut dins la capseta d'os damunt el coll on les idees haurien de treballar totes soles, recollint els fets i deduint-ne les conseqüències, duguessin on duguessin, sense esgarrifaós ni aclaparaments, sense acolloniments de cap mena.

Només xerrant amb ocells i vegetals petits i grossos, sap on cal anar ni quin àpat no se li ha malmès, atès que la tempesta l'estalviava, per exemple, que hi passava part de sobre sense fer-hi cap desgast, o no gaire. Querrines amigues, qui s'han estimades més de romandre amb ell que no viure amb el perill d'ésser destruïdes pels feréstecs enemics, amb llet i formatge el forneixen. No. No ens neguitejarem pas la supervivència del pastor natural. El jaquirem que gaudeixi tranquil·lament de la seva ben triada via, vida.

Destinat a ésser campió vulguis no vulguis, mestre Aureli, a manca d'un braç, l'altre semblava haver adquirit i afegit la força del que li mancava, i és clar que hauria guanyat tothom aleshores al joc del torcebraç. No volia, però, pas presumir gaire. Aquella del torcebraç no era la seva feina, i prou s'havia de guanyar la vida, amb les lletres i la taula situada al lloc estratègic que ningú li discutia.

Un prodigi del violí, un home orat qui arrencava laments esgarrinxadors a l'estrany instrument versemblantment

màgic, se li posava durant un temps sovint al costat. La musica és bona o mala consellera? No encertava pas a decidir si aquells xerrics sovint prou melòdics atreien clients o l'en privaven. No ficava pletges ni messions a favor d'un plateret ni de l'altre.

El violinista orb (o mig orb, no ho sé) s'havia fet el seu violí a casa, amb un cert enginy, i sobretot una carbassa buida i unes cordes, amb un arquet d'afegitó de vímet amb una altra corda tesa, i ell fou aparentment qui s'empescà l'èpica tonadeta, que coneix tothom: el salm de les vestals ofeses.

Sabeu és clar el salm de les vestals escandalitzades, quan un pintor fou llogat per les autoritats a pintar uns frescs al templet de la deessa (quina? una o altra!), i dalt l'escala, un bon matí se n'adonaren (les vestals, qui pretenien, fal·lacioses, hipòcrites, no haver mai vist un cul de viu en viu), se n'adonaren, dic, que el pintor, per un set als pantalons ensenyava una mica els calçotets. Llavors resolgueren fer impromptu una de llurs misses extravagants, i es foteren a cantar, «*el pintor de la pintura… se li veu el cul per una obertura…*», amb cadències idiotes de cant d'església, i el pintor que a la fi ho comprengué, tombà el coll i va veure que el set al cul no era pas gaire, per això que respongués, fotent-se'n, antifonari, com qui diu, amb la mateixa allargassada, estireganyada, tonada, «*sí, però per una mica… no cal fer tanta musica!*».

El music, el pobre, la carbassa, uns brètols ebris legionaris de permís, l'hi foteren per barret, i en acabat ja no el vam guipar mai més pels encontorns. De tota manera, ningú no li donava re pels seus treballs, i els ossos i tendrums que ancoraven ses escasses carns li sortien que semblava un esquelet ambulant. Un esquelet d'ocellàs amb un grier no gens abstracte, ans ben concret i d'endurança reblert, car

prou semblava mesos i setmanes que només pedretes arramassava part de terra, pacientment, amb el bec groc, i tot arrufant el nas, això també.

L'endemà de la desaparició del violinista mig orb, l'Aureli, qui havia patit durant la nit dos malsons paral·lels que en imbricar-se produïen prou material perquè el tingués mentalment ocupat bo i excogitant-ne els significats bona part del matí.

L'ocellàs esquelètic i de jeia ara ressentida era a la platja tolent malagradós tenderols de venedors ambulants, tasca no gens agraïda, car els propietaris, a part de la repulsió natural que ja sentien normalment davant els estigmes que esgrimeixen els pobres per a despertar la pietat de l'oblidosa plebs, la qual de veure prou misèries a casa mateix, ja n'està tipa, s'hi afegia, pujant d'un abís foradat enmig de la platja mateixa, a tall de cràter de volcà, un baròmetre gegantí, el llagrimeig del qual portava tothom a una passa endèmica on equànimement acceptaven el nou estat de coses i casos. Hom pateix cada desconfita habitual sense descompondre's mica.
Tothom es tornaven tolerants, distesos, indulgents... Ni esplenètics, ni dispèptics, ni melangiosos, ni angoixats... Per què...? És que el teu estat d'esperit canviarà la trajectòria del boig projectil...? O la del teu propi fat...? Ni molla, noi, ni molla.

Era aparent que la població veia l'ocellàs com l'encarnació de la Seca amb la Dalla, la dalla que segava tots els tenderols com aviat segaria totes les vides conformades, reconciliades a llur fat, car la fi de món cavalcava a tot estrop vers tots plegats. Allò deprimí l'Aureli qui-sap-lo. Aquell dia no anà a la cantonada, i els estudiants el trobaren a mancar; se n'enyoraren talment que ells mateixos no crearen un cercle

de discussió filosòfica que inaugurava una nova tendència acadèmica, que qui sap quins fruits donaria (si la fi del món a la fi no s'esqueia, és clar).

Quan al cap de dies i dies l'Aureli no se n'assabentà, del fet transcendent, de la creació d'un liceu públic i peripatètic, com ou filosòfic que ell mateix hagués post, se n'estarrufà no pas poc. Els seus deixebles començaven de despuntar. *Què vols d'haver assolit de millor a l'existència?* Prou pots. Ja et pots morir de gust.

Se'ls esmava, complagut. Cooperativa comunió d'una munió de petits humils pintorescs filòsofs. O millor. Secta esclarida de filòsofs mentalment emancipats. No es volen pas gens carregats amb el llast de falòrnies i cretinades que hom els endollaria de pertot; és un llast feixuc i verinós que llencen borda avall de bell inici, i d'ençà d'aleshores és clar que llur nau va lleugera i llambresca vers el port calm i segur de les resolucions finals incontrovertibles.

Gloriós resultat; una vida ben omplerta. Banya't en endorfines, i adorm-te en la finor de les nits fines.

Mentrestant, enjondre, sense assabentar-se'n l'allitat, larves grasses de cadàver prim ballaven (damunt llurs cadavèriques plataformes de ball) el ball dels piròmans, ara que veien, pàl·lides cassandres, tanmateix divertides, com s'atansa de depresseta el cometa espasmòdicament roent, tot-destructor.

El nostre esguard necròtic percep la perniciosa ardent desferra d'esfera que, sense provocació, tanmateix se'ns imposa com barret autònom; de fet, pensant-hi una mica, oi que allò, aquell aclaparador projectil de foc astronòmic, podria ésser que fos la monumental pedra que el vell

torturat, en Sísif, en representació de cada simi pelut, s'ha cansat d'una puta vegada d'anar fàtuament fent pujar, i se li escapa de les grapes, per una potent raó – la raó que de cansament l'arrogant carrincló qui, bo i bellugant incessant la merdosa pedra es creia ple de raó, complir amb allò (absurd!) que el seu déu li prescrivia (un més doncs de tant de pobre vell miserable humà, extremadament cagat per qualsevol altra pertinaç superstició) – s'ha mort.

En efecte, les més fosques profecies s'acomplien. Car, com vaticinaren els severs físics d'adés, qui, brandant, ferulacis, fèrules, baquetes, ceptres, aboleixen tot lleure per al bé de tothom (o ja ens valia més veure'ns d'inveterats difunts i fotre'ns en reguitzell daltabaix dels ben adients penya-segats, espargits molt convenientment pertot arreu al món… O per què ens pensaríem que déu ens els havia parits i posats a lliure disposició, ni tan a la pinguereesa…?) (com fa el versicle daixonses dallonses: «*Cascú ha predisposat el seu ben a prop i ben propici… precipici.*»), escanyats engargussats mormols atmosfèrics retrunyen molt ominosos, com si provenien de cap monstruosament enorme mena de mal sacsat gerro de pandora, que lleu se'ns trencaria precisament a l'occípit, vaticinaven amb escreix que el despòtic univers, que es revenja (sempre es revenja, poderosament rancuniós) de quelcom o altre, qui sap mai de què, d'ignotes indignitats clafert fins a la coroneta, maleït ignar i boig personatge, s'anava a revenjar de bell nou, i més malignament que no mai – ep, si fos possible.

Per això, com dic, el pobre poble pec argüeix a favor de l'amè turment del remordiment, i es penedeix… Com es penedeix…? Tètricament, tràgica, esguerrada, insòlitament esgarriada, irrisòriament romancera. *De què…?* Tant se val! *Del que sigui!*

Per rares àrees sanitoses, sense la histèrica, metzinosa, pols, la beutat qui clapava al bosc, sense que miraculosament cap fera a l'ínterim no se la cruspeixi, devia nogensmenys fer una pudor tremenda, però re, romania clapant, així que, doncs, aquell era un bon senyal, companys, i potser allà anirem a arrecerar-nos, fills meus; deu ésser un indret lluny dels filferros roents i la runa espurnejant, on el cullerot d'en Bacus encara és capaç de fer-nos rajar cap vinet si fa no fa bevible i curatiu, no creieu?

Rumiava coses així, mig agradables, el febrós Aureli. I ja es veia restablert i reprenent les lliçons, aquesta vegada potser venint frescals de l'altra banda, és a dir, dels antics deixebles vers el mestre del simpàtic repapieig.

Cada passeig, tot i carranquejant amb el bastó nuós menat pel seu braç forçut, és un elegant recorregut on la més assenyada ciència logística no impera. Gens anòsmic, evita decididament les fortors del circ, aitan semblants a les encara més repulsives de l'escorxador. *Quines lliçons de pregona filosofia no són aquells dos malèfics fadats fatals establiments!* Cal haver un dur substrat somàtic on romanguin les rels més gruixudes de la fortitud i del coratge per a comprendre, sense falses ambigüitats, què som i que no és tot – excrescències putrefactives d'una matèria subjecta a la brutalitat d'un extremadament tanoca geni subversiu, posseït exclusivament per un instint invencible d'anar tothora esbojarradament descordat, fent-ho doncs tot a la babalà i a miques, d'on no en pots deduir sinó que re mai a l'hora no anirà. A fer-se fotre, doncs, companys, del jorn on no naixíem fins a la nit on no morim. I au, i passi-ho bé i prengui el paraigua, no fos cas.

Un ventijol ambre, bru i ivori li porta al nas tasts vaporosos de bon tiberi. (Escalivada i bacallà esqueixat? Qui sap.) Seguint l'evocadora evanescent deliciosa sentor per carrerons de trencaclosques amb cura i tendresa, no fos cap que manqués la porta (i per comptes de ficar-se a la del doctor Et, com de ben jovencell li tocava d'anar cada dia d'en Mercuri que l'Et li vigilés i corregís l'estat de la dentadura, o li guarís potser les greus seqüeles d'un trep al cap) es fica a la de cal ogre, qui sent tantost la ferum de carn tendra, és clar, i blasma l'ogressa qui segurament qualque mos delitós ben amagat i desadet es guarda, i l'ogressa li diu que em té penjat d'un ganxo de maeller al trebol del rebost, car «*Prou saps, noi, que m'agraden grassonets i ben 'fets'. Com més 'fets', més tastívols, no pas?*»), l'Aureli, qui ja havia fet pertret de dur, per si fos cas, un cistell de cànem amb ametlles per si calia subornar cap mocós marrec (o minyona, o cuinera) (o cap esclau condemnat a picar espart tota la vida) perquè li fes cap favor, com ara adreçar-lo a la bona eixida, feu cap a cap xibiu, d'on l'excel·lent perfum culinari no s'escapolia.

S'hi feu, i acostumant-se a la foscor del local sentí enraonar-hi molt eloqüentment flòrids, un parell o tres de sos antics deixebles (o potser fins i tot deixebles de sos deixebles?). De fet, contaven les proeses a desdir de l'Aureli mateix quan treballava de gladiador al circ. Abans no el reconeguessin, l'antic gladiador, escruixit d'emoció, tombà cua, i ajornava la degustació del tec encara opac, quan qualque llec arnat s'immiscia en la dissertació i posava en dubte els heroics esplets aconseguits pel mític reciari damunt les sorres sangoses de les arenes del coliseu, contra els lleons i contra tantes de ferotges exòtiques feres, i com, en ésser finalment mort per l'africà, li'n pujaren estàtues i tot.

No volia desencantar ningú. Aquell era el millor dels seus

encants (que no volgués desencantar-te, carallot, de les teves idees fules). Cascú per a ell farà. Tothom les seves creences, mites, fantasies, els seus ajuts mentals contra la terrible basarda d'haver de romandre dia a dia precàriament al món, això sí, per molt que t'ofenguin íntimament, mentre no t'impedeixin de gaudir de la teva breu estada al mateix món, car per què perdre l'estona assajant d'esmenar els convençuts? Fanàtics esborronadors, foren pitjors que els lleons hostilitzats, sobretot quan van en evangèlica horda de destrucció total.

«Ja tornaré demà. Me n'adon que no he presos prou diners. Voleu qualque ametlla emmelada? Preneu, preneu, sense por.» Amb un fil de veu li deia ran de porta a una de les dues serventes qui l'anava a interrogar. «Torqueu-vos els ditets al davantal, o a la faldilla del meu exomis o les cues del zòster que el cenyeix. Un plaer servir-vos, senyoreta. Passeu-ho bé.» Qui sospitaria mai qui sota la disfressa d'un vellet tan simpàtic hi relluís la resplendent augusta estàtua heroica, el quasi divinal monument del campió immarcescible!

Ja ho veus! Riu-te'n! Entraves de ridícul heroi al mític reialme. De què et serveix viure encara en l'altre, el de les tristes realitats? Si et calia prova que tot mite és molt ruca falòrnia, tu mateix n'ets la prova. Quantes de mentides tot plegat! Quan tot fora més simple, i doncs vivible, amb les nues veritats! Quins cervells els nostres per a parir fantasies sense aturador! Malefici que ens ha tocat. De simi pelut a simi pelat, un cervell hiper-idiotitzat, amb un gruix putrefacte o tumor malalt que destil·la pel broc groc fal·làcies sens fi. *Quin paperot!*

La servitud de la intel·ligència, vós. Hom, perplex pel garbuix de tot plegat, fantasies a doll s'empesca, i n'hi

algunes de tan enganxifoses per a apaivagar el cervell que la plebs s'hi arrapa. I només, ai, són fantasies sense cap mena d'amarra que les retingui a la realitat. La realitat, és a dir, la farsa permanent d'un univers que ja tocava els collons a la paleolítica fauna d'adés no fa gaire. Hom es demana quin monstre antic de llavors no usurpava el malèfic personatge, immune a tot enraonament lògic, el cridaner clergue ressonant retòric conflictiu, qui, per vici virulent, vitupera, agressiu i cul-remenós, com conspicu centpeus al·lucinat, o irós escorpí, l'urc absurd del camperol qui estrictament dedicar-se al seu tros s'estimaria més de fer que d'escoltar-lo ni fer-li mica de cas, pèrdua de temps que no mena enlloc. On el clergue guaita el cel i hi percep la marejadora fluïdesa d'un oceà de serps molt tuixegoses, el verí infernal de les quals cap vaccí, altre que el del plaer d'un maligne creador impertèrrit i immisericordiós, la infecció no aturaria, el camperol n'esguarda el carés i els agalius, i l'homogeneïtat o l'heterogeneïtat dels núvols i pondera les direccions i substancialitat dels vents.

I ara l'Aureli hi pensa. *Estàtua?* Quina? On? De qui? Hi soc de perenne beverri i panarra, sucant-hi pa, o xarrupant-hi (com qui '*besa el cul de la geganta*'), qualque mena de primitiu xampany dins la copa del trofeu rebut pel deler de perfeccionisme al circ, i en acabat del més recent acompliment gimnàstic?

Estàtua? Invent! Qui en fou l'anònim escultor? Qui l'anònim model? En què em representaria? Falòrnia rere falòrnia, i rere falòrnia... falòrnia!

Te'n recordes del quadre que veieres l'altra nit dormint? Un rat ficat, tot mudat i seriós, al quadre d'honor – un rat ratificat en totes les honors que l'alta societat dels rats no

distribueix entre els seus més il·lustres rats.

Envegeta, Aureli? La gelosia, amb els ulls tapats (com la inexistent justícia?), potser se't menja imaginant-te impotent en un altre segle venidor on les fictes honors donades als esportistes l'alta i única poderosa societat les menyspreen i ignoren?

I quant a memorable, doncs...? Quin fàstic d'ultra-vida no fora! Car què voldria dir ésser memorable? Haver esdevingut un paràsit atrafegat en ratar de lluny en lluny el crani de mant de desconegut qui m'agafava de casualitat, cada vegada que se'm creia que se me'n recordava – de crossa mental, una de més. Destí el meu doncs de paràsit al caparró de tot individu amb passatgeres molt sonses necessitats.

Presoner (no pas de per vida), com si no n'hi hagués hagut ja prou... de per mort! Car, de fet, i, si fos veritat, qui em rembria algun dia...? *Home, això segons!* Segons no duri (durarà poc, no et preocupis) el present estat de civilització. Tot això que haurem guanyat aleshores tots plegats. Un oblit ben merescut.

El memorable paràsit Aureli passa recompte del seu rebostet, que de la seva cambra a la dispesa sobresurt en una gàbia, contra ocells i insectes, d'una finestra que mira al nord. Uns grans de raïm, unes peres, unes figues, uns ous, una mica d'enciam, un tros de formatge, crostons... Un cop d'ull al cel. Al cel les bromes porten aigua, potser caldrà fer entrar la gàbia d'ací no gaire...

Que és estrany, no et sembla? Fins que no et mors, tot va seguint si fa no fa, un dia nou no gaire diferent del dia

d'ahir. I el de demà? Demà qui sap, humil paràsit; d'ací unes horetes te n'assabentaràs. I si no te n'assabentes, ja saps ara mateix per què? Quelcom que anava malament rai. Car millor, no crec pas… No crec pas, no.

Es muda amb la millor roba per a anar a dormir, car l'altre món, l'oníric, demana sovint presència i, si pot ésser, prou prestància.

Darrerement un afany el pren de nits, mig adormit, mig somiant, de fendre cranis parasitats. Abstrusa densíssima poesia, la del seu ego alliberat de la realitat, on tot aparentment molt sòlid anorreament una persistència inexplicable l'osca de continu. *Deu ésser (més que no pas jo mateix) la meva estàtua, qui tot això experimenta*.

I en efecte, llavors, tot d'una, es veu perfectament jovenet, no pas amb dos braços de bell nou, ans amb tres ara! El collonut és que els pot trenar i destrenar a voluntat, i que, és clar, presentant-se de pèl a pèl dalt l'escenari, a tall de clàssica nua estàtua perenne, tots sos equilibris i contorsions siguin immensament admirats, essencialment per molt joves noietes, de qui els cabells tots curts, com els dels xicots, van tintats, tenyits, d'un ros que, assolellat, fulgura.

Sota el rònec vernís del mestre d'incògnit, s'hi cela ara el bandoler empedreït de remot estuari al tram més perillós de l'enigmàtica jungla. Ara s'avença, amb trepigs ressonants d'omnipotent colós de pedra, pel camí fressat fins a la porta ferrada del monumental palau fonamentat en una bombolleta d'aire. Hi viu la rebel i victoriosa Medusa, de qui em declarí addicte només la setmana passada, on m'esguardí al mirall i em viu de monstre ustori, ja nat carbó

encès, o més aviat cruany, com ara parit pel bou d'en Fàlaris. I és així com veiem el món aqueixa mena de monstres totalment desencantats. No pas com a res intricat ni costós d'entendre, amb com un efímer desdenyable fenomen sense atots ni meravelles, ni terrors ni pànics – un menyspreable escrúpol de precari muntatge que al més mínim batzac no s'esvaeix en fumet fètid.

I bona nit, i tapa't, que agafaràs fred.

Es llevà l'Aureli i plovia amb unció. Havia tancada la finestra, el vidre de la qual retrunyia percudida per plúmbies gotes. Els udols dels gossos del carrer i els uïssos dels veïns refredats li tornaren a l'esment. S'aixecà xacrós i ujat. Badallà. Davallà al refectori. A un suquet oleaginós dins la cassola prop dels fogons hi nedaven popets. Se'n cruspí tres o quatre amb un bocí de pa fresc. La llet era freda i d'avui. En glopejà de gust. Tornà dalt.

Es tornà a gitar. Començà de rumiar sobre el darrer somni del qual se'n recordava lleugerament.

Eren molt ocupades les tres parques. La mare, la filla, la neta.

El monobrancat Aureli restava molt impressionat per llurs mans i braços, incansables, mai quiets, filant i desfilant, birbant i sembrant. Com la Balanguera (o la Bolangera) «buidaven llurs filoses i de nostres vida treien el fil», i el tallaven o l'enredaven de valent, tal com els esquia al moment, i això d'ençà dels temps immemorials fins ara mateix, «de l'avior al sendemà».

Allò, però, que l'intriga (com a mi) són els noms de les seves tres parques. Cosmòpoli per a la mare, Megàpoli per a la

filla, Metròpoli per a la neta…

Per què Cosmò, Megà i Metrò…? Volia allò dir re, o no re…? Una de dues.

Elucubréssim. Què altre fer en un matinot de pluja forta?

Era abans el cosmos una atapeïda cosmòpoli? On tothom era savi i boig, i desvagats s'empescaren, per a divertir-se, un altre cosmos (el de la filla), en el qual doncs, amb els mil·lennis acumulats, una megàpoli no es desenvolupà que s'empescà al seu torn un altre cosmos – per què no? sembla lògic; el de la neta, oi? I per què el cosmos que s'empescà la metròpoli de la neta no fora el 'nostre'…?

Serem 'nosaltres', d'ací uns pocs milers d'anys, qui crearem també un altre cosmos encara, amb encara més desgraciades creatures, de les quals, és clar, 'nosaltres' serem les parques…? Ens afegirem de quarta parca al panteó. Som dalt de tot! Elis, elis! Fa?

Tot casa, vós! Ca…? «Unça a unça, la velleta molt acunça.» I els universos, és conegut, «com més vellets, més de plançons no han».

I llavors diuen alguns idiotes que els somnis no són d'allò més reveladors, que són bestieses destil·lades per un cervell sense seny rector, per causa de l'absència de la recta consciència de quan vetllem i desvelem les veritats amb la raó i el raciocini que l'acompanya. *Sí, creu-t'ho, carallot!*

La dispesera torna del mercat (quines contalles de recents tragèdies no li han contades avui?), i puja apassionadament a veure'm. Amb gola inconsolable, abandonada a tota casta

de sarcasme, em diu:

«Llibres ustoris, llença'ls tots; desa'ls, contumeliós, dins cenotafi (o *bibliotafi*?). Que no els vegi mai més, o ja pots pirar ara mateix, tu i els teus llibres, per la finestra, per a anar més ràpid.»

Amb càndia careta, dolçament li responc: «Tan en avinentesa que no venen els llibres en temps de fretura, patrona! Lleixes estratificades curosament de volums, dels més voluminosament volumètrics als més esfulladets, com si fossin llenya concentrada i ben triada per al temps del fred més inclement.»

Inclement ella, qui no vol sentir a raons, i em fot fora.

«–Us dec la mesada.»
«–Ja ho trobarem. Per ara pren el bobiot i esborra't.»

Qui l'havia acollonida tant, sobre el perill dels llibres...?

La resposta era ningú i tothom. Era la proverbial veu del poble.

Me n'assabentava quan sortia per a llogar una tartana per a transportar els llibres a un altre indret. Sobresortint dels altres ítems del xafardeig diürn, hi havia el de la mort roent candent ardent incandescent d'un Luci Margarit, esperit adust i solitari, sempre amb el nas a un llibre o altre...

Aquella nit doncs un dels meus antics deixebles, en Luci Margarit, trenta anys més jove, o en realitat trenta anys menys vell, que no jo, havia mort cremat a la planta baixa d'un edifici de dos pisos on vivia voltat dels seus nombrosos llibres, que com deia el poble no són sinó llenya seca. Hom

especulava que en tenia alguns de massa a prop dels fogons de la cuina, i tot havia començat allí.

Romanguí de pedra, desolat.

Em sabia molt de greu d'ésser, ni que fos indirectament, potser el culpable de la seva horrible mort. Disgustat, tornava a la dispesa, i li deia a la patrona que els volums se'ls podia vendre, si volia, a canvi que em permetés l'estada, si més no fins que em passés la depressió, la crisi de l'atrabiliària irritada melsa, l'esplènic atac.

No solament havia perdut, amb l'edat i les xacres, els deixebles, ara anaven ja alguns d'ells perdent la vida i tot. N'hi ha per a desconsolar-se'n de valent. Tot s'esfilagarsava.

Allò que m'havia sabut ben greu, així mateix, fou el fet que les comares li critiquessin tant, la seva amor, pobrissó Luci Margarit, als llibres. *Tothom s'adapta al l'infern del viure al millor que pot o sap*. Si els llibres bons l'ajudaven a fer el trajecte més bla i pla, menys abrupte i abstrús, quina raó de més de pes trobaríeu enlloc. I això sense fer mal a ningú, ep, nauseabundes nassudes.

Que baix al pou insà de la humilitat no has caiguda, estàtua! Borbolls continus de baralles tothora amb la dispesera, fragmentació i potineig entre dues ànimes d'allò més vulgars, doncs, i adotzenades...

I un bon dia tornes a la teva cambra, i som-hi. Fet acomplert. Ni sorprens l'autor del crim en flagrant delicte. De què t'hauria servit? Perquè el teu emprenyament fos més coent.

Misteriosa desaparició de tots els teus llibres i escrits, àdhuc dels pocs fulls en blanc que et romanien. Nafra espiritual irremeiable. Els teus escrits impublicables, rai. Pegues peces sobretot, que t'hauria de recar d'haver parides; millor doncs convertides em escombraries, car no oi que no creus pas que la pobra dona hagi pogut vendre-les?

Per al mascle, l'objecte dona és insondable; en l'abís d'irredimible empitjorament on ha caigut és incomprensible, com a caràcter posseït per la malastrugança. Condemnada a viure en les pitjors condicions imaginables, car al destí desesperant de tot humà, cal afegir-hi la condició d'esclava d'un marit qui la tracta, amb totes les de la llei, com a bèstia de càrrega, un marit implacable, amb tots els miserables drets que tanmateix li són a ella inaccessibles, i esclava llavors sobretot d'un propi ventre traïdor, que se t'ompl, vulguis no vulguis, d'immensos paràsits qui et fan patir els pitjors turments – vida triplement merdosa. Fan bé de plànyer-se, i encara fan massa poc; caldria que ho fotessin tot a rodar.

Mira't tanmateix al mirall, dona de carn, i digues-te: «Seré colpidorament veraç, ja ho veus tu. Sucumbeixes d'allò més exhaurida, i ja pots haver presos antídots, com ara la moda de portar a tall d'amulet magnets gruixuts, tant se val, tu, com tothom altri durant el periple vital, al capdavall assoleixes el gran objectiu del teu cos d'ençà que no te'l nasqueren – la perfecta putrefacció que, tantost no començares de viure, ja iniciava el seu preciós procés.»

Quin trist consol que, a grans trets, no ets gens diferent de ningú altre!

I llavors això. A baix, no gaire lluny de la finestra amb el

rebostet, murmuris i rum-rums. Descoberta macabra, es veu, prop del femer de la dispesa. Sis morts, producte aparentment d'una lluita a ultrança entre hordes d'indigents. El sisè dels interfectes, afalagador captaire, conegut titella del veïnatge, un tresor de malalties venèries, duu a les ertes mans sengles pergamins amb mos escrits. Vols dir que es barallaven per allò? Farem goig. Encara agafaré fama d'autor maleït. Només em mancava aqueixa.

Ara, no és pas segur que els signava, però. Amb allò sortíem del mal pas. O encara les famílies em posaven plets per incitació a l'odi i la violència. És dolent i probablement criminal d'esclarir les nocives idees dels qui millor no es troben en les benaurances de l'estupidesa i la ineptitud, contents i feliços en la més crassa inòpia intel·lectual. Cal no assajar de remenar la merda massiva del món ignorant. La maror que se'n desix, tant intangible com ben durament material, en forma d'incredulitat i rebel·lió, posen en perill la pseudo-pau de la pretesa convivència.

L'artrític Aureli s'esguardava els cinc dits que li romanien, dits com els de l'orgullosa àliga, àvids tentacles abans, envescats sovint de sang de lleó... i ara enrampats de tant d'escriure... i s'imaginava a la intempèrie, al fort de l'esvalotada tempesta, damunt un bot incert al riu, sense rems (qui el remaria?), en nit tenebrosa, amb llamps a l'horitzó, trons que retrunyien de més en més a prop, i tu jaquint-te menar pel corrent cap a cap indret ignot, tu qui forees atleta optimista qui sempre qualque trobava punt d'escapatòria quan anaven mal dades, i se n'encarregava, personalment, del desenllaç satisfactori.

De què serveix la senectut...?

Ànima buida i negra, bufa del bou asclada i desinflada, foscor als ulls i a la consciència...

L'Aureli coneixia els estoics, i se'n considerava. En conseqüència, què li valia doncs més ara...? Endurar encara, o posar tendra fi al patiment, a l'absència de futur? O per què no tornaria al cenacle, amb els seus antics aprenents de filòsof? Això fora dolç, dolç, dolç... Representa-t'hi... Serva el venturós pensament...

Benauradament, s'adormia (jo també).

«Aureli, Aureli, una visita. Gent jove.» La piadosa dispesera (de vegades, oi? quin bé de déu per a qui no conegué sa mare) l'endemà de matí li portava la bona nova.

Com se n'assabentava la gent que els pergamins del sisè interfecte eren escrits per l'antic campió? Oi que hom deduïa que la baralla d'adversaris escamots entre brivalls era a fi de fer-se amb el tresor de ses molt valuoses cogitacions? Allò t'omplia d'urc, no diguis pas que no. Les honors que honoren el teu pensament valen molt més que no les que honoren els teus fets al camp d'acció. *O ho estic somiant...?*

Un bon somni, tots els dimonis malèfics i irritants de la depressió met en vergonyosa fuita. Aprofita-te'n. Guaita, un Solell que enamora. Els ocells piulen alegres. Al riu les tenques, les perques, les carpes s'hi banyen, i a les voretes les onades de les aigües que respiren bressolen els còdols. Hi ha encara prou de nervi a l'esperit. Respira tu també a fons. Un bon esmorzar, i me'n tornaràs contesta. Atipa't, si cal, si pots. Menja només allò que et vingui de gust. No cal que estalviïs tant, tot se't gira de cara. Ets qui posà en bon camí tota una escola de pensament, sense faules extraterrestres ni

mentides tan fantàstiques que fan cagar de riure... Amb bona voluntat, i amb gambades sempre mesurades, sense dreceres ni marrades, cada trepig ocasionat pel d'abans, sense bots ni salts esbojarrats, i prenent prou estona per a contemplar el paisatge, i la gent...

La gent, com insectes, com papallones, com espècimens, dignes de consideració, quan no són agressius ni et porten cap mena d'odi, car no els vols pas mal, tranquil, a segon pla... I ells, sense que els facis nosa... De mal, per què te'n voldrien...?

Ets el sobrevivent inconspicu... Tot dura pels segles dels segles. Copulen els astres i generen galàxies. El darrer ronc del nostre son etern serà un ronc discret, fluixet, moderat. Tot vol moderació, a poc a poc i bona lletra...

Entraven dos antics deixebles. Portaven males notícies. S'havien fracturats, fragmentats. Fratricides. La cosa s'espatllava. Sectes, escoles, tendències, saps? No ens entenem. Ens trobem recíprocament delinqüents. El cercle tancat, trencat... Nosaltres dos, i tu, mestre. On? Quan? Si ens assistissis... Si haguessis assistit a les darreres sessions... La teva autoritat...

Què em conten? Em maregen. Anem al parc... Vora el riu... Els jardins aromàtics... Els cignes... La meva ànima vol pau... serenitat... Vivifiquem-nos-hi a lloure! Aquesta és la meravella... Som vius! Tot allò viu es mou...

Nois, faig tard, faig tard... La meva vista flaqueja... Em costa confegir... Em caldrien lletres de pam... La meva veu no porta gaire lluny...

El meu bastó, el meu barret... Fa un jorn tan clar... La brisa...

Un aire net... Una bona passejadeta... Tots els neguits resolts... Es resolen sols... No ens hi capficarem... De què serveix...? De què serveix...?